

Lovforslaget sattes til forhandling.

P. M. Dam: Det er første gang, jeg har lejlighed til at tale fra dette høje tings talerstol efter vedtagelsen og ikrafttrædelsen af den nye grundlov, hvorfor jeg tillader mig at sige et par ord i den anledning.

Både jeg og min færøske kollega, det ærede medlem hr. Johan Poulsen, beklager meget, at vi på grund af lagtingssamlingen blev forhindret i at overvære den festlige og storslåede åbning af denne historisk set skelsættende folketingssamling, der i kraft af den nye grundlov hviler på en kontinuerlig, men meget betydelig forenkling og demokratisering af folkerepresentationen, på humanisme, udbygning og fast beskyttelse af menneskerettighederne, hjemmenes og den enkelte borgers ret til at være sig selv, frit at tænke, tro og tale indenfor lovens rammer, og på den solidariske harmoni, der bør præge folkefællesskabet i den ideelle velfærdsstat, vi alle — omend på noget forskellig måde — stiler imod.

I fuld anerkendelse af de meget store værdier, den nye grundlov kan skænke særlig den arbejdende befolkning, følte jeg det ikke bare som en pligt, men som en stor glæde i tale og skrift at yde min lille skærv til samling om den. Jeg ønsker derfor her fra dette høje tings talerstol på det hjerteligste at lykønske det samlede danske rige, inklusive Færøerne og Grønland, til grundloven af 5. juni 1953. Jeg er meget glad for, at Færøernes statsretlige stilling er den i dag, at grundloven også omfatter den færøske arbejder- og fiskerbefolkning, tilsiger denne den samme beskyttelse, de samme kulturelle goder, de samme sociale og arbejdsmæssige garantier, som den tilsiger enhver anden dansk statsborger. Jeg er glad for, at jeg og en hvilken som helst anden færøsk folketingsmand har en grundlovsmæssig ret til fra denne talerstol at påkalde folketingskollegernes opmærksomhed og få deres hjælp til gennemførelse af de foranstaltninger, der er nødvendige, for at den færøske befolkning, hvadenten det drejer sig om fiskerne, arbejderne, landbrugerne eller på anden måde beskæftigede håndens eller åndens folk, kan finde beskæftigelse og menneskeværdige kår.

Hvad den foreliggende sag angår, ønsker

jeg gerne at takke den højtærede minister for fremsættelsen af forslaget til midlertidig lov for Færøerne om pantsætning af fangst. På socialdemokratiets vegne skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige vedtagelse. Jeg føler mig overbevist om, at det høje tings medlemmer uden hensyn til partifarve er indforstået med nødvendigheden af den i lovforslaget omhandlede hjemmel til optagelse af udrustningslån mod pant i forventet fangst. Fiskeriet, særlig havfiskeriet, på Færøerne er desværre en meget langsom og omstændelig forretning, der kræver en meget stor og langfristet kredit. Skibene er ofte 3—4 måneder på fangstfeltet ad gangen. Når de så kommer hjem med fangsten eller får den hjemsendt med særlige transportskibe, skal den — med undtagelse af de få tilfælde, i hvilke den på forhånd er solgt og føres direkte til markedet — opløses på Færøerne og forarbejdes som klipfisk eller oplagres som saltfisk, indtil man engang ved lejlighed kan få den afsat, og denne lejlighed kan desværre ofte lade vente længe på sig, ofte et helt år eller længere. Finansieringen af vort fiskerierhverv er derfor et meget vanskeligt og mangesidet problem, det vanskeligste, vi har at løse.

Nærværende lovforslag løser kun en side af problemet, nemlig selve udrustningen, men forslagets ophøjelse til lov vil være en værdifuld håndsækning, særlig hvad angår udrustning til den nye form for sildefiskeri, havfiskeriet, som man er slået ind på, og som man håber vil vise sig at være en værdifuld del af det samlede færøske fiskeri. Som foran antydnet, og som jeg allerede i fjor her i det høje ting meget stærkt henledte opmærksomheden på, har det dog været en del vanskeligere at opnå den tilstrækkelige udrustningskredit mod pant i fangsten end f. eks. før sidste verdenskrig. Jeg har på følelsen, at der her er et misforhold tilstede, som bør rettes. Jeg vil derfor være den højtærede minister meget taknemlig, om man velvilligst vil undersøge sagen og gøre, hvad der kan gøres for at få ryddet de mulige hindringer af vejen, som gør, at loven i praksis ikke virker så radikalt og effektivt som før krigen.

Skønt det måske strengt taget ikke hører under behandlingen af den foreliggende sag, kan jeg ikke undlade også ved denne